

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ
ФАКУЛЬТЕТ «ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО»
КАФЕДРА ЖИВОПИСУ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор з

навчально-педагогічної роботи

Марина ТОКАР

2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**
«Композиція у майстерні сюжетно-тематичної картини»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Галузь знань 02 « Культура і мистецтво »

Спеціальність: 023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»

Освітньо - професійна програма «Станковий живопис»

Форма навчання: денна

Харків – 2025 рік

Робоча програма з дисципліни «Композиція у майстерні сюжетно-тематичної картини» для студентів 3-4 курсів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» освітньо-професійної програми «Станковий живопис»

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: професор Юрій ВІНТАЄВ

УЗГОДЖЕНО:

Декан факультету «ОМ» _____

доцент Ольга ІВАЩЕНКО

РОЗГЛЯНУТО:

на засіданні кафедри живопису «3» червня 2025 р.
протокол № 18

Завідувач кафедри живопису _____

Марія КОВАЛЬОВА

Обговорено та рекомендовано до затвердження Методичною радою академії
протокол №25-04 від «27» серпня 2025р.

АНОТАЦІЯ

до навчальної дисципліни «Композиція у майстерні сюжетно-тематичної картини»

Дисципліна «Композиція у майстерні сюжетно-тематичної картини» належить до циклу дисциплін вільного вибору студентом, що забезпечує фахову підготовку художника станкового живопису в навчально-творчій майстерні сюжетно-тематичної картини за освітньо-професійними програмами бакалавра. У процесі вивчення дисципліни студенти знайомляться зі всіма засобами та прийомами побудови композиції, які мають велике значення для розкриття задуму в образній пластичній формі, опановують образотворчі засоби композиції, вдосконалюють фахову майстерність шляхом виконання практичних завдань на підставі життєвих спостережень, зафіксованих у начерках. Заняття композицією формують, збагачують розвиток особистості майбутнього художника на підставі вивчення спадщини вітчизняного, світового мистецтва та народної творчості.

Уся система навчання композиції повинна сприяти розвитку образного мислення, вихованню художника - майстра станкової картини.

Згідно з навчальним планом, ухваленим методичною радою ХДАДМ, вона вивчається студентами протягом 3-го та 4-го курсів (11 кредитів ECTS, 330 навчальних годин, з них: 157 годин – практичні заняття, 8 годин – лекції, 165 годин – самостійна робота) і має забезпечити сучасний рівень професійної підготовки фахівців станкового живопису, здатних створювати оригінальні художні твори (станкові картини)

ANNOTATION

to educational subject “The Composition of Subject Pictures

The subject “The Composition of Subject Pictures” is one of the subjects free chosen by student that supports training of designer in lathe painting the creative workshop according to the educational professional programs of Bachelor. In the process of studying the subject students get acquainted with all ways and means of the composition building with are of a great importance for design expansion in shaped plastic form, acquire the means of pollster composition, develop their professional skills by fulfilling practical tasks based on sketched life experience. The composition studies form and enrich the personality of future artist by studying world and native art inheritance and folk creation.

The whole system of composition studies should help creative thinking and attitude development of artist –designer in lathe painting.

According to the curriculum approved by the Methodological Council of the KhDADM, it is studied by students during the 3rd and 4th years (11 ECTS credits, 330 academic hours, of which: 157 hours - practical classes, 8 hours - lectures, 165 hours - independent work) and should provide a modern level of professional training of easel painting specialists capable of creating original works of art (easel paintings).

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 11	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Вибіркова дисципліна
	Спеціальність: 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»	
Модулів – 8	Освітньо – професійна програма «Станковий живопис»	Рік підготовки:
Загальна кількість годин - 330		3 - 4
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 5, 6, 7, 8 семестр - 3г самостійної роботи студента 5, 6, 7, 8 семестр - 3г	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Семестр
		5 - 8
		Лекції
		8
		Практичні
		157 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		165 год.
Індивідуальні завдання:		
-		
	Вид контролю: перегляд	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: 50/50%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Композиція у майстерні сюжетно-тематичної картини» є основною навчальною дисципліною, що визначає та окреслює фахову спрямованість підготовки художників станкового живопису у навчально-творчій майстерні сюжетно-тематичної картини на кафедрі живопису Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

Мета дисципліни – дати студентам необхідні теоретичні знання та практичні навички роботи над станковою картиною, навчити професійно застосовувати образотворчі засоби композиції, виховати художника, який здатний створювати високохудожні твори, що активно впливають на формування громадського естетичного смаку в кращих національних традиціях, образного пластичного мислення.

Основні закони, правила, прийоми та засоби композиції засвоюються студентами як на практичних заняттях, так і на лекціях. Звичайно, вивчення законів композиції не може замінити особистого світогляду у творчості, але знання цих законів дає ту професійну підготовку, без якої неможливо досягти художньої виразності твору.

Курс композиції передбачає глибокий аналіз композиційних рішень відомих майстрів, у якому студент повинен визначити засоби та прийоми побудови композиції станкової картини, авторське художнє рішення історичних чи сучасних сюжетів та персонажів, проявлення основних законів композиції у конкретній роботі, внаслідок чого художник домігся виразності художнього образу.

При виконанні практичних завдань студенти використовують весь комплекс знань з фундаментальних дисциплін «Рисунок», «Академічний живопис», «Кольорознавство», «Основи композиції», а також з навчальних дисциплін соціально-гуманітарного циклу.

Для самостійної роботи студентів програмою передбачено виконання важливого обсягу практичних завдань, пов'язаних безпосередньо зі збором необхідних матеріалів, а саме: композиційні пошуки, начерки, варіанти, кольорові форескізи задуму різних варіантів одного сюжету і розвитку його до узагальнення сплаву реального та уявлюваного, послідовність розробки кольорових рішень характеристик персонажів та композиційного образного рішення картини загалом. Розробка даної робочої програми для освітньо-кваліфікаційного рівня (бакалавр) викликана передусім необхідністю системного і комплексного підходу в підготовці фахівців станкового живопису.

В результаті вивчення дисципліни «Композиція сюжетно-тематичної картини» студент повинен

знати:

- об'єктивні закони композиції;
- методичні принципи роботи над композицією сюжетно-тематичної;
- засоби, прийоми, правила правдивого відображення дійсності у образній формі;
- засоби художньої виразності для образного розкриття змісту;
- методику збору та систематизації інформації;
- композиційні рішення відомих майстрів;

- основні композиційні закони сюжетно-тематичної картини;
- уміти:
- розробляти авторську концепцію рішення теми станкової картини;
- застосовувати образотворчі засоби композиції для створення художнього образу станкової картини;
- застосовувати закони композиції у роботі над ескізом;
- визначати процес втілення ідеї у художню форму;
- осмислювати життєві явища, вільно визначати свою ідею, будь-яку реалістичну сюжетну форму та тему;
- перетворювати живі спостереження в художні образи;
- виконувати розробки пластичного мотиву;
- виразними засобами передавати основну ідею твору.
- мати навички:
- малювати з натури для збору підготовчого матеріалу за сюжетно-тематичною темою;
- творчого підходу в розробці етюдів, ескізів, натурних замальовок, начерків в композиційних завданнях;
- оцінювати кожен етап роботи над картиною – від зародження задуму створення художнього твору через збагачення життєвими враженнями до розкриття задуму в образній пластичній формі.

3. Компетентності та програмні результати навчання навчальної дисципліни «Композиція у майстерні сюжетно-тематичної картини» (згідно з освітньою програмою)

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК 13. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципів неприпустимості корупції та будь-яких проявів не доброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

- СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно- просторового та візуального середовища.
- СК 3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.
- СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

СК 12. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПРН 7. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.

ПРН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

ПРН 14. Тракувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі.

ПРН 15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

ПРН 17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

4. Програма навчальної дисципліни

5 семестр містить: 2 МОДУЛІ, 4 завдання за темою: композиція «Мій сучасник», яке спрямоване на оволодіння студентами системою засобів вираження художнього образу.

1 МОДУЛЬ містить 2 практичних завдання:

Завдання 1. Аналіз аналогів.

Завдання 2. Збір інформації та виконання підготовчих малюнків за темою «Мій сучасник».

2 МОДУЛЬ містить 2 практичних завдання:

Завдання 1. Робота над ескізами композиції «Мій сучасник», пошук образотворчих засобів рішення теми. Картон.

Завдання 2. Остаточне рішення композиції.

6 семестр містить: 2 МОДУЛІ, 4 завдання за темою: композиція «Козацтво в Україні», яке спрямоване на оволодіння студентами системою засобів вираження художнього образу в малофігурній композиції, розробку індивідуальних характеристик дійових осіб, сюжетний та психологічний зв'язок.

1 МОДУЛЬ містить 2 практичних завдання:

Завдання 1. Аналіз аналогів.

Завдання 2. Збір інформації та виконання підготовчих малюнків за темою «Козацтво в Україні».

2 МОДУЛЬ містить 2 практичних завдання:

Завдання 1. Робота над ескізами, пошук образотворчих засобів рішення теми. Картон.

Завдання 2. Остаточне рішення композиції за темою «Козацтво в Україні».

7 семестр містить: 2 МОДУЛІ, 4 завдання за темою: композиція «Мій рідний край», яке спрямоване на виявлення характерних особливостей різного стану природи.

1 МОДУЛЬ містить 2 практичних завдання:

Завдання 1. Аналіз аналогів.

Завдання 2. Збір інформації та виконання підготовчих малюнків за темою «Мій рідний край».

2 МОДУЛЬ містить 2 практичних завдання:

Завдання 1. Робота над ескізами, пошук образотворчих засобів рішення теми. Картон.

Завдання 2. Остаточне рішення композиції за темою «Мій рідний край».

8 семестр містить: 2 МОДУЛІ, 4 завдання за темою: розробка авторської концепції рішення теми кваліфікаційної роботи бакалавра.

1 МОДУЛЬ містить 2 практичних завдання:

Завдання 1. Визначення теми кваліфікаційної роботи. Аналіз аналогів.

Завдання 2. Розробка авторської концепції рішення теми. Пошук образотворчих засобів рішення теми, виконання ескізів;

2 МОДУЛЬ містить 2 практичних завдання:

Завдання 1. Підготовка картону у розмірі 1м – 1,2 м, послідовне його виконання;

Завдання 2. Розробка пояснювальної записки.

Підсумковий контроль знань здійснюється у формі екзаменаційного перегляду.

Передбачено рубіжні етапи контролю у формі переглядів практичних завдань (елементів модулю).

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	у тому числі				у тому числі			
	усього	лекц	практ. під керівн. викладача	сам. робота	усього	лекц	практ. під керівн. викладача	сам. робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9

3 КУРС, 5 СЕМЕСТР

Композиція «Мій сучасник». Завдання, яке спрямоване на оволодіння студентами системою засобів вираження художнього образу.

МОДУЛЬ 1

<u>Завдання 1.</u> Аналіз аналогів.	21	1	10	10				
<u>Завдання 2.</u> Збір інформації та виконання підготовчих малюнків за темою «Мій сучасник».	24	-	12	12				
Разом за 1 модулем	45	1	22	22				

МОДУЛЬ 2

<u>Завдання 1.</u> Робота над ескізами композиція «Мій сучасник», пошук образотворчих засобів рішення теми. Картон.	21	1	10	10				
<u>Завдання 2.</u> Остаточне рішення композиції.	24	-	11	13				
Разом за 2 модулем	45	1	21	23				
Усього за 5 семестр	90	2	43	45				

3 КУРС, 6 СЕМЕСТР

Композиція «Козацтво в Україні». Завдання, яке спрямоване на оволодіння студентами системою засобів вираження художнього образу в малофігурній композиції. розробку індивідуальних характеристик дійових осіб, сюжетний та психологічний зв'язок.

МОДУЛЬ 1

<u>Завдання 1.</u> Аналіз аналогів.	20	-	10	10				
<u>Завдання 2.</u> Збір інформації та виконання підготовчих малюнків за темою «Козацтво в Україні».	25	1	12	12				
Разом за 1 модулем	45	1	22	22				

МОДУЛЬ 2

<u>Завдання 1</u> 1 Робота над ескізами композиція «Козацтво в Україні». пошук образотворчих засобів рішення теми. Картон.	21	1	10	10				
<u>Завдання 2</u> Остаточне рішення композиції.	24	-	11	13				
Разом за 2 модулем	45	1	21	23				

Усього за 6 семестр	90	2	43	45				
4 КУРС, 7 СЕМЕСТР								
Композиція «Мій рідний край». Завдання, яке спрямоване на виявлення характерних особливостей різного стану природи.								
<u>Завдання 1</u> Аналіз аналогів.	21	1	10	10				
<u>Завдання 2</u> Збір інформації та виконання підготовчих малюнків за темою «Мій рідний край».	24	-	12	12				
Разом за 1 модулем	45	1	22	22				
МОДУЛЬ 2								
<u>Завдання 1.</u> Робота над ескізами, пошук образотворчих засобів рішення теми. Картон.	20	-	10	10				
<u>Завдання 2.</u> Остаточне рішення композиції за темою «Мій рідний край».	25	1	11	13				
Разом за 2 модулем	45	1	21	23				
Усього за 7 семестр	90	2	43	45				
4 КУРС, 8 СЕМЕСТР								
Розробка авторської концепції рішення теми кваліфікаційної роботи бакалавра.								
МОДУЛЬ 1								
<u>Завдання 1.</u> Визначення теми кваліфікаційної роботи. Аналіз аналогів.	14	1	6	7				
<u>Завдання 2</u> Розробка авторської концепції рішення теми. Пошук образотворчих засобів рішення теми, виконання ескізів;	15	-	7	8				
Разом за 1 модулем	29	1	13	15				
МОДУЛЬ 2								
<u>Завдання 1</u> . Підготовка картону у розмірі 1м – 1,2 м., послідовне його виконання	14	-	7	7				
<u>Завдання 2</u> Розробка пояснювальної записки.	17	1	8	8				

Разом за 2 модулем	31	1	15	15				
Усього за 8 семестр	60	2	28	30				
РАЗОМ ЗА 5-8 СЕМЕСТРИ	330	8	157	165				

6. Теми семінарських занять.

Програмою не передбачається проведення семінарських занять

7. Теми практичних та лекційних занять.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	
		практичні	лекції
	3 КУРС, 5 СЕМЕСТР		
	МОДУЛЬ 1		
1	<u>Завдання 1.</u> Аналіз аналогів до композиції «Мій сучасник»,	10	1
2	<u>Завдання 2.</u> Збір інформації та виконання підготовчих малюнків	12	
	МОДУЛЬ 2		
3	<u>Завдання 1.</u> Робота над ескізами композиція «Мій сучасник», пошук образотворчих засобів рішення теми. Картон.	10	1
4	<u>Завдання 2.</u> Остаточне рішення композиції.	11	
	3 КУРС, 6 СЕМЕСТР		
	МОДУЛЬ 1		
5	<u>Завдання 1.</u> Аналіз аналогів до композиції «Козацтво в Україні».	10	
6	<u>Завдання 2.</u> Збір інформації та виконання підготовчих малюнків за темою «Козацтво в Україні».	12	1
	МОДУЛЬ 2		
7	<u>Завдання 1.</u> Робота над ескізами, пошук образотворчих засобів рішення теми. Картон.	10	1
8	<u>Завдання 2.</u> Остаточне рішення композиції за темою «Козацтво в Україні».	11	
	4 КУРС, 7 СЕМЕСТР		
	МОДУЛЬ 1		
9	<u>Завдання 1.</u> Аналіз аналогів до композиції «Мій рідний край».	10	1
10	<u>Завдання 2.</u> Збір інформації та виконання підготовчих малюнків за темою «Мій рідний край».	12	
	МОДУЛЬ 2		
11	<u>Завдання 1.</u> Робота над ескізами, пошук образотворчих засобів рішення теми. Картон.	10	
12	<u>Завдання 2.</u> Остаточне рішення композиції за темою «Мій рідний край».	11	1
	4 КУРС, 8 СЕМЕСТР		
	МОДУЛЬ 1		
13	<u>Завдання 1.</u> Визначення теми кваліфікаційної роботи. Аналіз аналогів.	6	1

14	<u>Завдання 2.</u> Розробка авторської концепції рішення теми. Пошук образотворчих засобів рішення теми, виконання ескізів;	7	
МОДУЛЬ 2			
15	<u>Завдання 1.</u> Підготовка картону у розмірі 1м – 1,2 м., послідовне його виконання;	7	
16	<u>Завдання 2.</u> Розробка пояснювальної записки.	8	1
Разом:		157	8

8. Теми лабораторних занять

Програмою не передбачається проведення лабораторних занять.

9. Самостійна робота

Зміст самостійної роботи складається з повторення лекційного матеріалу, а також виконання практичних завдань, які є елементами модулів.

Модуль	№ тема	Назва теми	Кількість годин
			денна
1		3 КУРС, 5 СЕМЕСТР	
	1	<u>Завдання 1.</u> Аналіз аналогів.	10
	2	<u>Завдання 2.</u> Збір інформації та виконання підготовчих малюнків	12
Разом за 1 модулем:			22
2	1	<u>Завдання 1.</u> Робота над ескізами композиція «Мій сучасник», пошук образотворчих засобів рішення теми. Картон.	10
	2	<u>Завдання 2.</u> Остаточне рішення композиції.	13
Разом за 2 модулем			23
1		3 КУРС, 6 СЕМЕСТР	
	1	<u>Завдання 1.</u> Аналіз аналогів..	10
	2	<u>Завдання 2.</u> Збір інформації та виконання підготовчих малюнків за темою «Козацтво в Україні».	12
Разом за 1 модулем:			22
2	1	<u>Завдання 1.</u> Робота над ескізами, пошук образотворчих засобів рішення теми. Картон.	10
	2	<u>Завдання 2.</u> Остаточне рішення композиції за темою «Козацтво в Україні».	13
Разом за 2 модулем			23
1		4 КУРС, 7 СЕМЕСТР	
	1	<u>Завдання 1.</u> Аналіз аналогів.	10
	2	<u>Завдання 2.</u> Збір інформації та виконання підготовчих малюнків за темою «Мій рідний край».	12
Разом за 1 модулем:			22
2	1	<u>Завдання 1.</u> Робота над ескізами, пошук образотворчих засобів рішення теми. Картон.	10
	2	<u>Завдання 2.</u> Остаточне рішення композиції за темою «Мій рідний край».	13
Разом за 2 модулем			23
1		4 КУРС, 8 СЕМЕСТР	
	1	<u>Завдання 1.</u> Визначення теми кваліфікаційної роботи.	7

		Аналіз аналогів.	
	2	<u>Завдання 2.</u> Розробка авторської концепції рішення теми. Пошук образотворчих засобів рішення теми, виконання ескізів;	8
Разом за 1 модулем:			15
2	1	<u>Завдання 1.</u> Підготовка картону у розмірі 1м – 1,2 м., послідовне його виконання;	7
	2	<u>Завдання 2.</u> Розробка пояснювальної записки.	8
Разом за 2 модулем			15
УСЬОГО			165

10. Індивідуальні завдання

Програмою передбачається, що всі запропоновані практичні завдання у кожного студента повинні мати оригінальне графічне та живописне рішення. Крім того, можливе виконання додаткових власних композицій.

11. Методи навчання

Метод повідомлення нових знань — практична робота в процесі виконання серії завдань.

Основна форма вивчення курсу — творча робота при виконанні вправ та практичних завдань, згідно учбового плану.

Метод повідомлення нових знань — практична робота в процесі виконання завдань.

Мета запропонованих завдань — вправи побудовані за принципом послідовного ускладнення учбових задач, що визначається переходом від вивчення елементної бази презентації до тематичної закінченої форми, пов'язаних між собою смисловим навантаженням та адекватним графічним або живописним зображенням її складових частин.

Розвиток у процесі навчання здійснюється не тільки змістом навчального матеріалу, але й особистістю викладача і стилем спілкування зі студентами.

12. Методи контролю.

При вивченні дисципліни «Композиція у майстерні сюжетно-тематичної картини» застосовано ефективні методи контролю та самоконтролю, зокрема:

Модульний контроль

- методи практичного контролю: виконання практичних завдань (виконуються під час самостійної роботи).
- Спостереження ходу виконання завдань, робота в команді;
- Усне опитування;
- Перегляд практичних завдань.

Підсумковий семестровий контроль – кафедральний перегляд.

13. Розподіл балів, які отримують студенти.

Засвоєння матеріалу дисципліни «Композиція у майстерні сюжетно-тематичної картини» оцінюється 100 рейтинговими балами.

Навчальна дисципліна складається з 8 модулів, містить 16 завдань, зв'язаних між собою змістовим складом.

Сума балів (100 балів), яка відведена на дисципліну, розподіляється між модулями. Студент протягом семестру згідно графіку навчального процесу здає певні розділи (модулі) і одержує бали.

У балах оцінюються такі елементи навчальної роботи студентів: виконання практичних завдань (виконується під час самостійної роботи).

Студент, який без поважних причин (поважна причина - хвороба або причини, узгоджені з деканом факультету) не набрав необхідну кількість балів хоча б по одному з елементів модуля, отримує 0 балів і йому не зараховують весь модуль.

Неприбуття студента на проміжний контроль в установленний термін без поважних причин оцінюється нульовим балом (0 балів). Повторна здача теми (елементу модуля) в цьому випадку не дозволяється.

Додаткові дні звітності установлюються викладачем (узгоджується на кафедрі) в кінці першого, другого і третього місяців семестру для студентів, що пропустили контрольну атестацію з поважних причин, підтверджених документально, і що мають направлення декана.

Студенти, які мають заборгованість з не поважної причини, мають ліквідувати її тільки протягом залікового тижня семестру.

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі перегляду. Для допуску до перегляду з дисципліни «Композиція сюжетно-тематичної картини» повинні бути оцінені завдання, з яких складаються модулі (два модулі)

Студентам, які мають заборгованість з неповажних причин та ліквідують її у заліковий тиждень, викладач виставляє у відомість сумарний рейтинговий бал.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент з дисципліни «Композиція у майстерні сюжетно-тематичної картини» застосовано складає 100 балів в межах виконаної програми курсу.

14.Критерії оцінювання проміжних етапів контролю модулів в балах

**Ш
ка**

Практичні роботи	5сем.	6сем.	7сем.	8сем.
Модуль 1	40	40	40	40
Модуль 2	60	60	60	60
Разом	100	100	100	100

ла оцінювання: національна ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

15. Тезаурус навчальної дисципліни «Композиція у майстерні сюжетно-тематичної картини»

№ з/п	Українська мова	Англійська мова
1	Станковий живопис	Easel painting
2	Станкова картина	Easel picture
3	Сюжет	Plot
4	Жанровий портрет	Genre portrait
5	Композиція	Composition
6	Образотворчі засоби композиції	Artistic means of the composition
7	Ескіз	Sketch
8	Експозиція	Exposition
9	Етюд	Etude
10	Магістр	Master of Arts
11	Творча майстерня	Creative workshop
12	Фахова підготовка	Professional training
13	Фахова майстерність	Professional mastery
14	Художній образ	Artistic image
15	Пейзаж	Landscape
16	Картон	Cardboard
17	Пластична форма	Plastic form
18	Практичні завдання	Practical tasks
19	Аналіз	Analyses
20	Аналог	Analogy
21	Кольорознавство	Color science
22	Композиційний пошук	Compositional research
23	Академічний живопис	Academic painting
24	Рисунок	drawing
25	Тема	Theme
26	Типаж	Type
27	Оригінал	Original
28	Зарисовки	Sketches
29	Концепція	Concept
30	Начерки	Outlines
31	Живопис	Painting
32	Голова	Head
33	Етюд	Sketch
34	Колір	Color
35	Колорит	Coloring
36	Компонувати	To compase
37	Конструкція	Construction
38	Матеріальність	Materials
39	Напівпостать	Half figure
40	пейзаж	Landscape
41	Пластика	Plastic move
42	Постать	Figure
43	Рисунок	Drawing
44	Середовище	Environment
45	Силует	Silhouette
46	Темпера	Distemper
47	Тон	Tone

16. Методичне забезпечення

Показ робіт із методичного фонду. Ознайомлення студентів з печатними репродукціями видатних майстрів живописного жанру та застосування додаткової літератури з дисципліни:

Базова література:

1. Антонович Є. А., Шпільчак В. А. Малюнок і живопис: методичні рекомендації. Київ, 1990. 85 с.
2. Бахміна І.М. «Олексій Шовкуненко та його учні».- К.: «Мистецтво», 1994
3. Бугасенко І. «Тетяна Яблонська»,- Київ: «Мистецтво», 1991
4. Волковський М. Колір в живописі. Київ: Видавництво В. Шевчук, 2016. 360 с.
5. Іттен Й. Мистецтво кольору / Ред. О. Плаксі. Київ: ArtHuss, 2022. 96 с.
6. Марчак В. Про малярство: навчальний посібник. Львів : ФОП Стебляк О.М., 2018. 264 с.
7. Михайленко В. Є., Яковлев М. І. Основи композиції (геометричні аспекти). Київ: Каравелла, 2004. 304с.
8. Пасічний А.М. Образотворче мистецтво: Словник-довідник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. 216 с.
9. Попов М. Т. Альбом: рисунок, живопис / М. Т. Попов. К. : ТОВ «Європа Прінт», 2008. 164с.
10. Прищенко С. В. Кольорознавство: навчальний посібник / за ред. проф. Є. А. Антоновича. Київ : Альтерпрес, 2010. 354 с.
11. Прокопович Т. А. Основи кольорознавства : навчальний посібник. Луцьк: Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2022. 124 с.
12. 10. Прокопович Т. А., Каленюк О. М., Вахрамєєва Г. І. Основи кольорознавства та декоративно-прикладного мистецтва : навч. посіб. Луцьк: Поліграфічний центр «Друк Формат», ФПО Покора І. О., 2019. 91 с.
13. Саноцька Х. «Діти в українському живопису»,- К.: «Мистецтво», 1985
14. Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції: навчальний посібник. - К.: Каравела, 2018. - 304 с.
15. Ковальова М., Федюн Є. Портретні постановки студентів 1950-х – 1980-х років з фондів Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Випуск № 42. Дрогобич, 2021. С. 116 – 128. http://www.aphn-journal.in.ua/archive/42_2021/part_1/42-1_2021.pdf
16. Ковальова М.М., Мельнічук Л.Д., Догадайло Д.М. Харківська пейзажна школа. Валерій Шматько. Український мистецтвознавчий дискурс. 2022. № 5. С. 47 – 53. <http://uad-jrnl.nau.in.ua/index.php/uad/article/view/64>
17. Mariia Kovalova M., Nestierova Y., Chursin O., Nimylovych O., Alforof A. The Role of Artistic Practice and Practical Experience in Higher Art Education: Analysis of Methodologies and the Structure of Practical Courses. *Journal of Curriculum and Teaching*. Vol. 13. №. 3. Special Issue. 2024. P. 159–169.
18. DOI: <https://doi.org/10.5430/jct.v13n3p159> Scopus
19. Ковальова. М. М., Нестерова Є. О. Особливості пленерної практики в Харківському художньо-промисловому інституті (ХХПІ) в 1950–1970-х роках. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2024. № 2. С. 97–105. <https://doi.org/10.32782/uad.2024.2.11>

20. Kovalova M., Panasiuk A., Zhuravlova N. Actualization of traditional artistic methods through the introduction of augmented reality technology: new opportunities for creativity and experimentation. *The Science of Tomorrow: Innovative Approaches and Forecasts*. Poland: Futurity Research Publishing, 2024. P. 152–156. <https://futurity-publishing.com/wp-content/uploads/2024/05/Kovalova-M.-Panasiuk-A.-Zhuravlova-N.-2024.pdf> Скопус, матеріали конференції
21. <https://futurity-publishing.com/wp-content/uploads/2024/05/Kovalova-M.-Panasiuk-A.-Zhuravlova-N.-2024.pdf> Скопус, матеріали конференції
22. Kovalova M., Wu Yiting. «Animation» style in modern painting of China. *Methodology and organization of scientific research: The XXII International Scientific and Practical Conference*. June 3–5, 2024, Berlin, Germany. 521 p. P. 39–42. <https://eu-conf.com/wp-content/uploads/2024/04/METHODOLOGY-AND-ORGANIZATION-OF-SCIENTIFIC-RESEARCH.pdf>
23. Михайленко В.Є., Яковлєв М.І. Основи композиції: навчальний посібник. - К.: Каравела, 2018. - 304 с.

Допоміжна література:

1. Національний художній музей України. - <http://namu.kiev.ua>
2. Харківський художній музей. - <http://artmuseum.kh.ua>
3. Урсу Н. О. Теоретичні основи композиції: навч. - метод. посіб. для студ. ВНЗ худ. та худ. - пед. спец. / Н. О. Урсу, І. А. Гуцул; Кам'янець - Поділ. Держ. ун -т. - 2-ге вид. - Кам'янець- Подільський: Аксіома, 2018. - 166 с.
4. Яремків М. М. Композиція: творчі основи зображення. Навчальний посібник. - Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. — 112с.